

OP Yhteenliittymän vakavaraisuusraportti
30.9.2020

Sisällysluettelo

Johdanto	2
1 Omat varat ja vakavaraisuus	2
1.1 Omat varat	2
1.2 Yhteenveto riskipainotetuista vastueristä (EU OV1)	3
1.3 Vakavaraisuuden tunnusluvut	3
2 Luottoriski	4
2.1 Vastuiden keskittyminen toimialan tai vastapuolen tyyppin mukaan (EU CRB-D)	4
2.2 IRB-menetelmä – luottoriskivastuut vastuuryhmän ja PD-luokan mukaan (EU CR6)	5
2.3 IRB-riskipainotettujen erien siltalaskelma (EU CR8)	7
3 Velkaantuneisuus	7
3.1 Velkaantuneisuus	7

Johdanto

Tässä raportissa on esitetty kooste Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) N:o 575/2013 (CRR) kahdeksannen osan mukaisista tiedoista osuuspankkien yhteenliittymän konsolidointiryhmän vakavaraisuudesta (ns. Pilari III -tiedot) noudattaen Euroopan pankkiviranomaisen ohjeita (EBA/GL/2016/11). Tiedot perustuvat osuuspankkien yhteenliittymän konsolidoituun luottolaitosvakavaraisuuteen, joten vakavaraisuustiedot eivät ole suoraan vertailukelpoisia muihin julkaistuihin OP Ryhmää koskeviin tietoihin. Raportti on tilintarkastamaton.

Osuuspankkien yhteenliittymä muodostuu yhteenliittymän keskusyhteisöstä (OP Osuuskunta), keskusyhteisön jäsenluottolaitoksista ja niiden konsolidointiryhmiin kuuluvista yrityksistä. Vaikka OP Ryhmän vakuutusyhtiöt eivät kuulukaan osuuspankkien yhteenliittymään, on niihin tehdyillä sijoituksilla merkittävä vaikutus luottolaitosten vakavaraisuussäännösten mukaisesti laskettuun vakavaraisuuteen. Tarkemmat tiedot konsolidointiryhmään kuuluvista yhtiöistä on ilmoitettu tilinpäätöksen 2019 liitteissä 22 ja 45. Muutokset Ryhmän rakenteessa on esitetty OP Ryhmän osavuositarkastuksessa 1.1.-30.9.2020.

OP Ryhmän riskienhallinnan käytänteet ja tavoitteet on julkaistu tilinpäätöksen 2019 liitetiedoissa 2 ja 51. OP Ryhmän hallinto- ja ohjausjärjestelmiä koskevat tiedot on esitetty OP Ryhmän hallinnointia käsittelevillä nettisivuilla (op.fi > OP Ryhmä > Tietoa ryhmästä > Hallinnointi) sekä Selvitys OP Ryhmän hallinto- ja ohjausjärjestelmästä -raportissa.

Palkitsemisjärjestelmät ja käytänteet on kuvattu tilinpäätöksen 2019 liitteissä 47 ja 48, OP Ryhmän palkitsemista käsittelevillä nettisivuilla (op.fi > OP Ryhmä > Tietoa ryhmästä > Hallinnointi > Palkitseminen) sekä OP Ryhmän palkka- ja palkkioselvitys ja Selvitys OP Ryhmän hallinto- ja ohjausjärjestelmästä -raporteissa.

OP Ryhmä on saanut IRBA-luvan vaiheittain vuosien 2008–2011 aikana. Sisaisten luottoluokitusten menetelmää (IRBA, Internal Ratings-Based Approach) on käytetty vähittäis-, luottolaitos- ja yritysvaluuttoihin sekä oman pääoman ehtoihin sijoituksiin. Standardimenetelmää (SA) käytetään muihin vastuuryhmiin. OP-Korttiyhtiön vastuisiin käytetään standardimenetelmää. Korttiyhtiön vastuissa on tavoitteena siirtyä IRBA:n käyttöön. OP Ryhmä on aloittanut keskustelut EKP:n kanssa IRBA:n soveltamisen laajuuden uudelleearvioinnista. Vakavaraisuuden ja vähimmäisomavaraisuusasteen laskennassa ei ole sovellettu IFRS9-siirtymäsäännöstä.

1 Omat varat ja vakavaraisuus

1.1 Omat varat

Mij. €	30.9.2020	31.12.2019
OP Ryhmän oma pääoma	12 770	12 570
Poistetaan vakuutusyhtiöiden vaikutus omasta pääomasta	-336	-237
Käyvän arvon rahasto, rahavirran suojaus	-193	-141
Ydinpääoma (CET1) ennen vähennyksiä	12 240	12 192
Aineettomat hyödykkeet	-564	-630
Eläkevastuun ylikate ja arvostusoikaisu	-99	-76
Omista varoista vähennettävät osuuspääomat	-2	-142
Ennakoitu voitonjako ja edellisen tilikauden maksamaton voitonjako	-95	-97
ECL - odotetut tappiot alijaama	-431	-428
Ydinpääoma (CET1)	11 049	10 819
Pääomalainat, joihin sovelletaan siirtymäsäännöstä	40	60
Ensisijainen llsäpääoma (AT1)	40	60
Ensisijainen pääoma (T1)	11 090	10 879
Debentuurilainat	1 641	806
Toissijainen pääoma (T2)	1 641	806
Omat varat yhteensä	12 731	11 685

Taulukossa on esitetty OP Ryhmän omien pääomien johtaminen OP Yhteinliittymän ydinpääomaan. Ydinpääomaa kasvatti pankkitoiminnan tulos ja sitä pienensi riskiparametrien kasvusta johtuva odotetun tappion (EL) kasvu. Tuotto-osuuksien määrä ydinpääomissa oli 2,9 miljardia euroa (2,9). Toissijaiseen pääomaan (T2) luettavia lainoja laskettiin liikkeeseen 1,3 miljardia euroa toisen vuosineljänneksen aikana ja lunastettiin takaisin 0,4 miljardia euroa kolmannen vuosineljänneksen aikana.

Pääomalinainoin on sovellettu vanhoja pääomainstrumentteja koskevia siirtymäsäännöksiä.

1.2 Yhteenveto riskipainotetuista vastuueristä (EU OV1)

Mij. €	Riskipainotetut erät		Vahimmis- pääoma- vaatimukset
	30.9.2020	30.6.2020	30.9.2020
1 Luottoriski (lukuun ottamatta vastapuoliriskiä)	52 354	53 288	4 188
2 josta standardimenetelmä	5 253	5 048	420
3 josta sisäisten luottoluokitusten perusmenetelmä (FIRB)	26 877	27 538	2 150
4 josta sisäisten luottoluokitusten edistynyt menetelmä (AIRB)	13 176	13 607	1 054
5 josta oman pääoman ehtoiset sijoitukset yksinkertaisen riskipainotetun menetelmän nojalla	277	326	22
5a josta oman pääoman ehtoiset sijoitukset PD-LGD-menetelmä	6 770	6 769	542
6 Vastapuoliriski	878	907	70
7 josta arvostaminen markkinahintaan	708	665	57
12 josta vastuun arvonokaisu	171	242	14
13 Selvitysrisi			0
14 Arvopaperistamisvastuut muussa rahoitustoiminnassa (ylärajan jälkeen)	100	112	8
15 josta IRB-menetelmä	100	112	8
19 Markkinariski	1 686	2 016	135
20 josta standardimenetelmä	1 686	2 016	135
23 Operatiivinen riski	3 964	3 964	317
25 josta standardimenetelmä	3 964	3 964	317
27 Vähennysrajan allittavat määrät (joihin sovelletaan 250 prosentin riskipainoa)	345	359	28
27a Muut riskit	787	611	63
29 Yhteensä	60 114	61 256	4 809
30 EKP:n päätöksen mukaiset riskipainollatit	359	179	29
31 Yhteensä sisältäen riskipainollatit	60 473	61 435	4 838

Kokonaisriski oli 60,5 miljardia euroa (55,5) eli 9 prosenttia suurempi kuin vuoden 2019 lopussa. EKP:n asettama vähittäisvastuiden riskipainoaraja laski 0,4 miljardiin euroon vuoden 2019 lopusta. Vähittäis- ja yritysvastuiden keskimääräiset riskipainot nousivat vuodenvaihteesta uuden maksukyvyttömyyden määritelmän käyttöönottoon liittyen EKP:n maaliskuussa asettamien riskipainokertoimien seurauksena. Erityisesti yritys vastuissa luottokanta kasvoi. Koronan vaikutuksiin varautumiseksi tehtiin kolmannelle vuosineljänneksellä ylimääräinen 0,8 miljardin euron riskipainotettujen erien lisäys, joka on esitetty rivillä Muut riskit.

OP Ryhmä sai 25.4.2019 EKP:n päätöksen kiinteistövakuudellisten vähittäisvastuiden riskipainojen korotuksista osana sisäisten mallien läpikäyntiä (TRIM, Targeted Review of Internal Models). Korotukset ovat voimassa toistaiseksi, kunnes päätöksessä esitetyt laadulliset vaatimukset on täytetty. EKP:n vuoden 2017 päätöksen mukainen relevantti riskipainollatit muille kuin kiinteistövakuudellisille vähittäisvastuille on 32,7 prosenttia.

1.3 Vakavaraisuuden tunnusluvut

Suhdeluvut, %	30.9.2020	31.12.2019
Ydinpääoman (CET1) vakavaraisuussuhde	18,3	19,5
Tier 1 -vakavaraisuussuhde	18,3	19,6
Vakavaraisuussuhde	21,1	21,1

Suhdeluvut ilman siirtymäsaännöksiä, %	30.9.2020	31.12.2019
Ydinpääoman (CET1) vakavaraisuussuhde	18,3	19,5
Tier 1 -vakavaraisuussuhde	18,3	19,5
Vakavaraisuussuhde	21,0	21,0

Suhdeluvun laskuun vaikuttivat luottokannan kasvu ja uuden maksukyvyttömyyden määritelmän aiheuttama riskipainojen nousu.

Pääomavaatimus, mij. €	30.9.2020	31.12.2019
Omat varat	12 731	11 685
Pääomavaatimus	8 317	8 068
Puskuri pääomavaatimuksiin	4 413	3 617

OP Ryhmän luottolaitostoiminnan vakavaraisuus on vahva suhteessa lakisääteiseen ja viranomaisen asettamiin vakavaraisuusvaatimuksiin. Pääomavaatimus 13,8 prosenttia muodostuu minimivaatimuksesta 8 prosenttia, kiinteästä lisäpääomavaatimuksesta 2,5 prosenttia, O-SII-pääomavaatimuksesta 1,0 prosenttia (aiemmin 2,0), EKP:n asettamasta pääomavaatimuksesta (P2R) 2,25 prosenttia (vertailuvuonna 2,0) ja ulkomaisten vastuiden maakohtaisista muuttuvista lisäpääomavaatimuksista.

OP Ryhmä otti käyttöön ensimmäisellä vuosineljänneksellä Euroopan pankkiviranomaisen (EBA) ohjeistuksen maksukyvyttömyyden määritelmästä (Ohjeet maksukyvyttömyyden määritelmän soveltamisesta asetuksen (EU) N:o 575/2013 178 artiklan mukaisesti). Ohjeistuksella harmonisoidaan eurooppalaisten pankkien käyttämä määritelmä asiakkaiden maksukyvyttömyydestä. Uuden ohjeistuksen mukainen prosessi tunnistaa maksukyvyttömyyksiä aikaisempaa herkemmin mm. julkisten maksuhäiriöiden perusteella sekä laajentaa henkilöasiakkaissa maksukyvyttömyyden velallisen kaikkiin vastuihin. Uudistus lisäsi maksukyvyttömyshavaintojen määrää ja heikensi luottoriskiparametreja.

OP Ryhmä soveltaa ns. kaksivaiheista käyttöönottoa, jossa ensimmäisessä vaiheessa muutettiin maksukyvyttömyyden määritelmä vuoden 2020 ensimmäisellä vuosineljänneksellä ja myöhemmin toisessa vaiheessa kalibroidaan luottoriskiparametrit. Uuden maksukyvyttömyyden määritelmän käyttöönotosta aiheutuva valvojan velvoite nosti OP Ryhmän luottokannan keskimääräisiä riskipainoja ensimmäisessä vaiheessa.

OP Ryhmän näkemyksen mukaan merkittävimmät luottolaitosvakavaraisuuteen vaikuttavat avoimet sääntely- ja valvontaympäristön muutokset ovat EKP:n suorittamasta OP:n sisäisten mallien läpikäynnistä (TRIM) mahdollisesti aiheutuvat valvojan asettamat velvoitteet sekä EU:n vakavaraisuusasetuksen päivityksestä (CRR2) aiheutuvat muutokset. EKP:n sisäisten mallien yritys vastuiden läpikäynnin arvioidaan heikentävän CET1-vakavaraisuutta noin 0,8 prosenttiyksikköä. Vaikutuksiin odotetaan tarkennusta vuoden 2020 aikana. CRR2-muutosten arvioidaan heikentävän CET1-vakavaraisuutta noin 0,5 prosenttiyksikköä vuoden 2021 aikana.

OP Ryhmä on aloittanut keskustelut EKP:n kanssa sisäisten mallien (IRBA) soveltamisen laajuuden uudelleenarvioinnista. Tämänhetkisen arvion mukaan IRBA-laajuuden muutos heikentäisi CET1-vakavaraisuutta noin 1,1 prosenttiyksikköä vuoden 2020 aikana. Lopullinen vaikutus ja sen aikataulu tarkentuvat valvojan kanssa käytävien keskustelujen ja IRBA-laajuuden muutokseen liittyvän lupaprosessin myötä.

2 Luottoriski

Luottoriskiosiossa esitetyt luvut eivät sisällä vastapuoliriskin piirissä käsiteltyjä eria.

2.1 Vastuiden keskittyminen toimialan tai vastapuolen tyyppin mukaan (EU CRB-D)

Nettoarvot, 30.9.2020, milj. €		IRB Yritysvastuut	josta PK- vastuut	IRB Vahittais- vastuut	josta PK- vastuut	IRB Luottolaitos- vastuut	SA Valtiovastuut	Muut	Yhteensä
a	Asuntojen vuokraus ja hallinta	9 380	7 431	452	440			22	9 854
b	Muiden kiinteistöjen hallinta	4 883	2 376	90	72		68	707	5 749
c	Kauppa	5 140	1 094	444	243			493	6 076
d	Energia	4 457	826	4	2			440	4 902
e	Palvelut	4 984	1 283	1 062	342		556	235	6 838
f	Rakentaminen	4 247	1 773	657	292		1	92	4 997
g	Muu teollisuus	1 956	259	58	30			95	2 109
h	Kone- ja laitteellisuus (ml. huolto)	2 488	147	58	23			18	2 564
i	Kuljetus ja varastointi	1 327	373	418	253			298	2 042
j	Rahoitus- ja vakuustointi	3 516	1 181	30	14	1 406	3 929	3 129	12 011
k	Keskuspankkitalletukset						21 110		21 110
l	Katetut joukkolainat					6 392			6 392
m	Maa-, metsä- ja kalatalous	1 952	1 292	3 160	154		5	106	5 222
n	Metsäteollisuus	1 573	73	23	10			45	1 642
o	Metalliteollisuus	1 221	344	54	29			10	1 285
p	Elintarviketeollisuus	741	79	20	12			80	841
q	Omien kiinteistöjen kauppa	637	63	22	4			22	682
r	Informaatio ja viestintä	1 283	355	67	23			39	1 389
s	Muut toimialat	378	227	23	20			1 173	1 574
t	Vesi- ja jätehuolto	318	107	18	13		22	62	419
u	Kaivostoiminta ja louhinta	219	41	24	16			5	248
v	Kemianteollisuus	291	24	2	1			2	295
x	Kotitalouksien toiminta työnantajana, kotitalouksien eriyttämätön toiminta	1	0	327	0			165	493
y	Julkinen hallinto ja maanpuolustus (ml. pakollinen sosiaalivakuutus)	259	35	1	1		4 829	87	5 176
z	Kansainvälisten organisaatioiden ja toimielinten toiminta	0	0	0	0				0
å	Kotitaloudet			51 982				3 846	55 828
ä	Yhteensä	51 251	19 386	58 998	1 996	7 798	30 520	11 170	159 737

Taulukossa on esitetty olennaisten vastuuryhmien toimialajakauma ja epäolennaiset on esitetty muut toimialat -ryhmässä. Valtiovastuut sisältävät vastuut keskuspankeilta, paikallishallinnoilta, julkisyhteisöiltä, julkisoikeudellisilta laitoksilta, kansainvälisiltä kehityspankeilta ja kansainvälisiltä organisaatioilta.

2.2 IRB-menetelmä – luottoriskivastuut vastuuryhmän ja PD-luokan mukaan (EU CR6)

Oheisissa taulukoissa on esitetty IRB-menetelmän piirissä olevien luottoriskivastuiden PD-luokkajakauma, erittely riskiparametreista sekä muita tietoja. Keskimääräisessä PD:ssä ja riskipainossa ei ole huomioitu maksukyvyttömiä eli PD 100. PD:n minimiarvo on 0,03 prosenttia. CCF on luottovasta-arvokerronin. Taseen ulkopuoliset vastuut sisältävät mm. nostamattomat lainat ja käyttämättömät sitoumukset. Vastuiden määrät eivät sisällä vastapuoliriskiä.

	a	b	c	d	e	f	g	h	i	j	k	l
PD-luokka	Alkuperäiset taseeseen sisältyvät bruttovastuut	Taseen ulkopuoliset vastuut ennen luottovasta-arvokerrointia	Keski-määräinen CCF	EAD luottoriskin vähentämisteknikoiden ja CCF:n jälkeen	Keski-määräinen PD	Velallisten määrä	Keski-määräinen LGD	Keski-määräinen maturiteetti	Riskipainotetut vastuuerät	Keski-määräinen riskipaino	Odotetut tappiot	Arvon-alentumiset ja arvonoikaisut
Vähittäisvastuut												
0,00 - < 0,15	36 920	4 680	53,0 %	39 377	0,1 %	582 122	26,7 %	14,7	2 434	6,2 %	6	
0,15 - < 0,25	4 856	138	60,7 %	4 935	0,2 %	97 847	26,6 %	15,4	918	18,6 %	3	
0,25 - < 0,50	2 557	176	61,4 %	2 658	0,4 %	121 287	29,2 %	10,2	679	25,6 %	3	
0,50 - < 0,75	1 560	57	54,6 %	1 589	0,6 %	67 668	32,8 %	11,3	658	41,4 %	3	
0,75 - < 2,50	3 764	171	63,1 %	3 863	1,3 %	108 373	32,9 %	11,4	2 338	60,5 %	16	
2,50 - < 10,00	2 024	81	65,6 %	2 069	5,0 %	69 409	36,9 %	10,4	2 471	119,4 %	39	
10,00 - < 100,00	1 025	17	73,9 %	1 037	28,5 %	30 491	33,5 %	10,6	2 136	206,0 %	96	
100,00	1 120	14	1,1 %	1 120	100,0 %	29 825	31,0 %	13,0	1 543	137,8 %	228	
Yhteensä	53 827	5 334	53,9 %	56 648	0,9 %	1 107 022	28,0 %	14,0	13 176	21,0 %	395	164

Henkilöasiakkaiden keskimääräiset riskipainot nousivat viime vuodenvaihteesta erityisesti EKP:n maaliskuussa asettamien riskipainokertoimien seurauksena. Toisella vuosineljänneksellä PD-jakaumassa on nähtävissä siirtymä parhaista luottoluokista heikempiin luottoluokkiin sekä uudesta maksukyvyttömyyden määritelmästä että koronakriisin vaikutuksista johtuen. Kolmannelle vuosineljänneksellä luottoluokitukset paranivat hieman verrattuna toiseen vuosineljännekseen. Myös maksukyvyttömyyden vastuiden määrä on kasvanut. Koronakriisin olennainen vaikutus tulee luotoille myönnettyistä lyhennysvapaista.

Vähittäisvastuiden henkilöasiakkaiden maksukykyä arvioivien luokittelumallien antamien PD-arvojen asettamisessa on käytetty omaa henkilöasiakkaiden maksukyvyttömyysaineistoa ja ulkoista aineistoa. Ulkoisena aineistona on hyödynnetty työttömyysasteita vuodesta 1989 alkaen. Aineistoon liittyvä epävarmuus on huomioitu tilastollisen varovaisuuslisän avulla.

Vähittäisvastuiden yritysasiakkaiden luokittelumallien antamien PD-arvojen asettamisessa on käytetty omaa yritysasiakkaiden maksukyvyttömyysaineistoa sekä ulkoista aineistoa. Ulkoisena aineistona on käytetty konkurssiosuuksia vuodesta 1987 alkaen. Aineistoon liittyvä epävarmuus on huomioitu tilastollisen varovaisuuslisän avulla. Nykyään käytössä olevat yritysasiakkaiden maksukyvyttömyyden todennäköisyydet (PD) otettiin käyttöön ensimmäisellä vuosineljänneksellä 2015.

Vähittäisvastuiden LGD-estimaattien määrittelyssä on käytetty sopimus-, asiakas-, maksukyvyttömyys-, vakuus- ja perintätietoja vuosilta 2008-2014. Maksukyvyttömyyden määritelmää sovelletaan samoin kuin PD-malleissa. Lisäksi mallissa hyödynnetään tuotetasoisia vakuudettomien palautusten kassavirtatietoja ja toipumistodennäköisyyksiä sekä vakuuksien arvoille lama-ajan arvostusoikaisuja perustuen 1990-luvun alun lamaan. Aineistoon liittyvä epävarmuus on huomioitu varovaisuuslisän avulla.

Vähittäisvastuiden riskipainolaskennassa sovelletaan asuinkiinteistövuokudellisille vastuulle 10 %:n ja liikekiinteistövuokudellisille vastuulle 15 %:n sääntelyn LGD-minimitasoja.

	a	b	c	d	e	f	g	h	i	j	k	l
PD-luokka	Alkuperäiset taseeseen sisältyvät bruttovastuut	Taseen ulkopuoliset vastuut ennen luottovasta-arvokerrointia	Keski-määräinen CCF	EAD luottoriskin vähentämisteknikoiden ja CCF:n jälkeen	Keski-määräinen PD	Velallisten määrä	Keski-määräinen LGD	Keski-määräinen maturiteetti	Riskipainotetut vastuuerät	Keski-määräinen riskipaino	Odotetut tappiot	Arvon-alentumiset ja arvonoikaisut
Vähittäisvastuut - Kiinteistövuokudelliset												
0,00 - < 0,15	34 648	730	55,4 %	35 053	0,1 %	415 153	25,2 %	15,3	2 071	5,9 %	5	
0,15 - < 0,25	4 306	50	53,3 %	4 332	0,2 %	47 628	27,8 %	15,6	852	19,7 %	3	
0,25 - < 0,50	1 511	61	62,4 %	1 549	0,4 %	28 056	24,0 %	12,3	351	22,7 %	1	
0,50 - < 0,75	996	11	53,4 %	1 001	0,5 %	13 365	28,3 %	14,7	364	36,4 %	1	
0,75 - < 2,50	2 804	78	64,1 %	2 854	1,2 %	38 750	27,6 %	13,6	1 720	60,3 %	10	
2,50 - < 10,00	1 375	29	68,3 %	1 395	4,7 %	18 772	28,0 %	13,1	1 836	131,6 %	18	
10,00 - < 100,00	782	9	72,6 %	789	30,5 %	10 030	27,7 %	12,5	1 793	227,3 %	68	
100,00	866	4	1,5 %	866	100,0 %	10 715	19,6 %	13,2	1 209	139,6 %	76	
välisumma	47 289	971	56,7 %	47 840	0,8 %	582 469	25,6 %	15,0	10 197	19,1 %	182	79

	a	b	c	d	e	f	g	h	i	j	k	l
PD-luokka	Alkuperäiset taseeseen sisältyvät bruttovastuut	Taseen ulkopuoliset vastuut ennen luottovasta-arvokerrointia	Keski-määräinen CCF	EAD luottoriskin vähentämisteknikoiden ja CCF:n jälkeen	Keski-määräinen PD	Velallisten määrä	Keski-määräinen LGD	Keski-määräinen maturiteetti	Riskipainotetut vastuuerät	Keski-määräinen riskipaino	Odotetut tappiot	Arvon-alentumiset ja arvonoikaisut
Vähittäisvastuut - Muut vastuut												
0,00 - < 0,15	2 272	3 950	52,6 %	4 324	0,1 %	225 863	39,2 %	10,3	362	8,4 %	1	
0,15 - < 0,25	550	88	65,6 %	602	0,2 %	52 566	18,0 %	14,1	66	10,9 %	0	
0,25 - < 0,50	1 046	115	60,9 %	1 109	0,4 %	95 130	36,4 %	7,2	328	29,6 %	2	
0,50 - < 0,75	564	46	55,0 %	588	0,7 %	54 954	40,5 %	5,4	293	49,9 %	2	
0,75 - < 2,50	961	93	61,8 %	1 009	1,4 %	74 237	48,0 %	5,2	618	61,3 %	7	
2,50 - < 10,00	648	53	63,4 %	674	5,7 %	53 686	55,2 %	4,9	634	94,1 %	21	
10,00 - < 100,00	243	8	75,7 %	248	22,2 %	21 854	52,2 %	4,5	343	138,3 %	29	
100,00	253	10	0,8 %	254	100,0 %	22 291	70,0 %	12,2	334	131,7 %	151	
välisumma	6 538	4 364	53,3 %	8 808	1,4 %	600 581	41,0 %	8,8	2 979	30,9 %	212	85
Yhteensä	53 827	5 334	53,9 %	56 648	0,9 %	1 183 050	28,0 %	14,0	13 176	21,0 %	395	164

Kiinteistövuokudellisten vähittäisvastuiden keskimääräisiin PD- ja LGD-parametreihin sekä keskimääräiseen riskipainoon vaikuttavat EKP:n riskiparametri- ja riskipainokertoimet. Sama asiakas voi kuulua useampaan alavastuuryhmään, joten velallisten määrien summat eroavat taulukoiden välillä.

	a	b	c	d	e	f	g	h	i	j	k	l
PD-luokka	Alkuperäiset taseeseen sisältyvät bruttovastuut	Taseen ulkopuoliset vastuut ennen luottovastavarkerrointia	Keski-määräinen CCF	EAD luottoriskin vähentämisteknikoiden ja CCF:n jälkeen	Keski-määräinen PD	Velallisten määrä	Keski-määräinen LGD	Keski-määräinen maturiteetti	Riskipainotetut vastuuerät	Keski-määräinen riskipaino	Odotetut tappiot	Arvon-alentumiset ja arvonoikaisu
Yritysvastuut												
0,00 - < 0,15	7 135	4 893	67,8 %	8 991	0,1 %	455	44,4 %	4,5	2 416	26,9 %	3	
0,15 - < 0,25	2 548	1 671	68,8 %	3 226	0,2 %	646	43,8 %	6,5	1 415	43,9 %	3	
0,25 - < 0,50	8 460	3 160	60,3 %	9 783	0,4 %	9 640	43,5 %	9,8	5 263	53,8 %	16	
0,50 - < 0,75												
0,75 - < 2,50	8 628	3 557	58,3 %	10 087	1,2 %	10 345	42,5 %	8,4	8 713	86,4 %	52	
2,50 - < 10,00	7 730	2 221	58,2 %	5 567	4,4 %	9 903	42,7 %	8,0	6 963	125,1 %	105	
10,00 - < 100,00	629	133	34,1 %	671	22,3 %	1 350	41,7 %	6,1	1 260	187,9 %	62	
100,00	781	157	60,3 %	863	100,0 %	985	43,5 %	12,3	0	0,0 %	375	
Yhteensä	35 910	15 792	62,1 %	39 187	1,5 %	33 324	43,3 %	7,7	26 030	67,9 %	615	451

Yritysvastuiden keskimääräiset riskipainot kasvoivat hieman viime vuodenvaihteesta.

Yritysvastuiden luokittelumallien antamien PD-arvojen asettamisessa on käytetty omaa yritysasiakkaiden maksukyvyttömyysaineistoa sekä ulkoista aineistoa. Ulkoisena aineistona on käytetty konkurssiosuusia vuodesta 1987 alkaen. Aineistoon liittyvä epävarmuus on huomioitu tilastollisen varovaisuuslisän avulla. Nykyään käytössä olevat yritysasiakkaiden maksukyvyttömyyden todennäköisyydet (PD) otettiin käyttöön ensimmäisellä vuosineljänneksellä 2015.

	a	b	c	d	e	f	g	h	i	j	k	l
PD-luokka	Alkuperäiset taseeseen sisältyvät bruttovastuut	Taseen ulkopuoliset vastuut ennen luottovastavarkerrointia	Keski-määräinen CCF	EAD luottoriskin vähentämisteknikoiden ja CCF:n jälkeen	Keski-määräinen PD	Velallisten määrä	Keski-määräinen LGD	Keski-määräinen maturiteetti	Riskipainotetut vastuuerät	Keski-määräinen riskipaino	Odotetut tappiot	Arvon-alentumiset ja arvonoikaisu
Yritysvastuut - Muut vastuut												
0,00 - < 0,15	5 971	4 008	68,1 %	7 606	0,1 %	340	44,4 %	4,2	2 075	27,3 %	3	
0,15 - < 0,25	1 978	1 439	69,2 %	2 503	0,2 %	163	44,2 %	4,8	1 149	45,9 %	2	
0,25 - < 0,50	3 435	2 578	68,2 %	4 575	0,3 %	1 354	44,1 %	4,8	2 902	63,4 %	7	
0,50 - < 0,75												
0,75 - < 2,50	4 122	2 432	59,4 %	5 104	1,2 %	1 803	42,6 %	5,8	5 114	100,2 %	25	
2,50 - < 10,00	3 770	1 433	59,1 %	2 680	4,2 %	1 750	42,9 %	8,1	4 011	149,6 %	48	
10,00 - < 100,00	285	90	27,9 %	306	21,2 %	198	41,8 %	4,0	712	232,9 %	27	
100,00	502	143	60,8 %	578	100,0 %	217	43,5 %	11,3	0	0,0 %	252	
välisumma	20 063	12 122	64,8 %	23 353	1,2 %	5 825	43,7 %	5,4	15 962	70,1 %	364	321
Yritysvastuut - PK-vastuut												
0,00 - < 0,15	1 164	885	65,0 %	1 385	0,1 %	115	44,4 %	6,1	341	24,6 %	0	
0,15 - < 0,25	569	232	67,5 %	723	0,2 %	483	42,5 %	12,4	266	36,8 %	1	
0,25 - < 0,50	5 024	582	34,5 %	5 208	0,4 %	8 286	43,0 %	14,2	2 361	45,3 %	9	
0,50 - < 0,75												
0,75 - < 2,50	4 506	1 125	56,1 %	4 983	1,3 %	8 542	42,4 %	11,1	3 599	72,2 %	26	
2,50 - < 10,00	3 961	787	56,8 %	2 887	4,6 %	8 153	42,5 %	7,9	2 952	102,3 %	56	
10,00 - < 100,00	344	43	43,8 %	365	23,2 %	1 152	41,6 %	7,9	548	150,2 %	35	
100,00	279	15	54,7 %	284	100,0 %	768	43,4 %	14,4	0	0,0 %	123	
välisumma	15 847	3 669	53,7 %	15 834	1,9 %	27 499	42,8 %	11,1	10 068	64,7 %	251	130
Yhteensä	35 910	15 792	62,1 %	39 187	1,5 %	33 324	43,3 %	7,7	26 030	67,9 %	615	451

	a	b	c	d	e	f	g	h	i	j	k	l
PD-luokka	Alkuperäiset taseeseen sisältyvät bruttovastuut	Taseen ulkopuoliset vastuut ennen luottovastavarkerrointia	Keski-määräinen CCF	EAD luottoriskin vähentämisteknikoiden ja CCF:n jälkeen	Keski-määräinen PD	Velallisten määrä	Keski-määräinen LGD	Keski-määräinen maturiteetti	Riskipainotetut vastuuerät	Keski-määräinen riskipaino	Odotetut tappiot	Arvon-alentumiset ja arvonoikaisu
Luottolaitosvastuut												
0,00 - < 0,15	6 053	423	71,9 %	6 379	0,0 %	161	14,4 %	5,0	510	8,0 %	0	
0,15 - < 0,25	422	210	75,6 %	515	0,2 %	21	17,5 %	3,7	107	20,7 %	0	
0,25 - < 0,50	216	43	52,1 %	242	0,4 %	43	17,8 %	5,3	84	34,6 %	0	
0,50 - < 0,75	252	28	40,9 %	21	0,7 %	48	45,0 %	18,0	23	107,3 %	0	
0,75 - < 2,50	8	19	50,2 %	18	1,3 %	21	45,0 %	5,8	24	134,0 %	0	
2,50 - < 10,00	14	86	44,8 %	52	4,1 %	46	45,0 %	1,1	94	179,7 %	1	
10,00 - < 100,00	1	3	38,5 %	2	11,6 %	14	45,0 %	1,3	5	238,4 %	0	
Yhteensä	6 967	831	66,4 %	7 230	0,1 %	355	15,2 %	4,9	847	11,7 %	2	0

Luottolaitosvastuiden keskimääräiset riskipainot laskivat hieman. Luottolaitosvastuut ovat noin 88-prosenttisesti asuinkiinteistövakuudellisia joukkolainoja (covered bond).

Luottolaitosvastuiden luokittelumallin antamien PD-arvojen asettamisessa on käytetty luottolaitosvastuiden pisteytyksiä sekä ulkoisia luottoluokituksia ja niitä vastaavia maksukyvyttömyystietoja. Aineiston epävarmuus on huomioitu korjaamalla PD-arvoja varovaisuusmarginaalilla.

2.3 IRB-riskipainotettujen erien siitalaskelma (EU CR8)

Mlj. €	a	b
	Riskipainotettujen vastuuerien määrät	Pääoma-vaatimukset
1 Riskipainotetut vastuuerät edellisen raportointikauden lopussa 30.6.2020	41 145	3 292
2 Vastuiden määrä	420	34
3 Vastuiden laatu	-1 230	-98
5 Menetelmät ja periaatteet	-282	-23
9 Riskipainotetut vastuuerät raportointikauden lopussa 30.9.2020	40 053	3 204

Sitalaskelmalla on esitetty viimeisimmän neljännesvuoden aikana tapahtuneet muutokset vähittäisvastuissa, yritys vastuissa ja luottolaitos vastuissa. Vastuiden laatu -rivillä riskipainotettujen erien laskua selitti vastuiden siirtymät parempiin luottoluokkiin. Menetelmät ja periaatteet rivillä on esitetty CRR:n PK-yritysten riskipainohelpotuksen laajenemisen vaikutus.

3 Velkaantuneisuus

3.1 Velkaantuneisuus

Velkaantuneisuus, mlj. €	30.9.2020	31.12.2019
Ensisijainen pääoma (T1)	11 090	10 879
Vastuut yhteensä	144 613	131 504
Vähimmäisomavaraisuusaste, %	7,7	8,3

Vähimmäisomavaraisuusaste laski erityisesti tehtyjen keskuspankkitalletusten kasvatettua vastuiden määrää. Velkaantumistasetta kuvaava mittari eli vähimmäisomavaraisuusaste (Leverage Ratio) esitetään Komission delegoidun asetuksen mukaisesti. Säännöluonnosten mukainen minimitaso on kolme prosenttia. Vähimmäisomavaraisuusaste on laskettu katsauskauden lopun luvuilla.